

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“
2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25, тел.: +359 722 66431
www.veleshki.com, e - mail: info-2308917@edu.mon.bg

Утвърдил:.....

Директор: /Ирена Копева/

ГОДИШЕН ПЛАН
ЗА
ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ И
РАБОТА С ДЕЦА В РИСК ЗА УЧЕБНАТА 2024/ 2025 г.

*Годишният план е приет от педагогическия съвет на проведено заседание, утвърден
със заповед на директора*

Училищния годишен план за превенция на отпадането на ученици е изработен в контекста на Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030), Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 - 2030) и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване. Стратегическата рамка за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система се базира на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата;
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми;
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес;
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване.

1. Визия на училището по отношение на превенцията на риск от ранното отпадане от училищното образование:

Основните цели на ОУ “Митрополит Авксентий Велешки“ са свързани с това:

- учениците да получат пълноценни знания, умения и компетентности, да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно;

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“
2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25, тел.: +359 722 66431
www.veleshki.com, e - mail: info-2308917@edu.mon.bg

- да общуват помежду си, да поемат отговорности в демократично гражданско общество;
- да развиват творческите си заложби и способности;
- да изградят умения и навици за здравословен начин на живот;
- училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение.

Визията на ОУ „Митрополит Авксентий Велешки“ е свързана с:

- Работа с талантиливи деца;
- Работа с деца в неравностойно социално положение;
- Работа с деца със специални образователни потребности;
- Работа с деца с различна етническа принадлежност;
- Уютна и функционална образователна среда.
- Осигуряване на ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от отпадане която осигурява пълноценна личностна реализация в училищния живот;
- Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване на желанията и потребностите на учениците;
- Съчетаване на класни и извънкласни форми на обучение и възпитание;
- Висококвалифицирани и мотивирани учители, работещи като екип от отговорни и развиващи се личности, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешкото достойнство;

2. Анализ

2.1. Силни страни:

1. Квалифицирани учители
2. Интерактивни методи на обучение, използване на ИКТ
3. Извънкласни дейности

4. Възможности за изява в училищни и извънучилищни конкурси, състезания, тържества и др.
5. Създаване на приятелска среда
6. Добра материална база
7. Извършване на дейности по превенция на отпадането
8. Липса на отпаднали ученици за учебната 2023/2024г.

2.2. Слаби страни :

1. Незаинтересовани и некомпетентни родители
2. Голям брой извинени и неизвинени отсъствия на учениците
3. Родители за, които образованието не е ценност

2.3. Възможности:

- Кандидатстване по различни проектни предложения, насочени към финансиране на превантивни по отношение на отпадането дейности;
- Ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване на потребностите и интересите на децата в риск;
- Нови форми за по - голямо ангажиране на родителите;
- Ефективно включване на ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на отпадането от училище;
- Обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава социалните, образователните, поведенческите и други проблеми, които поставят децата в риск да отпаднат от училище;
- Разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране, активна работа с родителите;
- Поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете;
- Периодична оценка и актуализиране на мерките;
- Разширяване на връзките с извънучилищните институции
- Включване на иновативни методи на работа

2.4. Заплахи

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите;
- Липса на ефективни санкции за родителите;
- Нисък жизнен стандарт на част от населението;
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище;
- Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашени от отпадане деца;
- Негативно влияние на приятелската среда;
- Липса на подкрепяща среда;
- Миграционни процеси, честа смяна на местоживееене и др.

4. Целева група:

Ученици от I до VII до клас, които са застрашени от отпадане по различни причини - за които съществува обективен риск от социално изключване и липсват форми за социална подкрепа.

5. Цели на годишния план за превенция на риск от ранното отпадане от системата на предучилищното и училищното образование

Обща цел: Създаване на подкрепяща среда за учениците в училище

Подцели:

- Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност. Намаляване на неизвинени и извинени отсъствия;
- Създаване на положителни нагласи към учебния процес.

6. Мерки за превенция на риска от отпадане:

Мерки, дейности	Отговорник	Срок
Изработване и актуализиране на регистър на застрашените от отпадане ученици.	Педагогически съветник, класни ръководители, ресурсен учител, логопед	20.09.2024г.
Проучване чрез анкети и други методи, желанията за участие на учениците в извънкласни дейности.	Педагогически съветник, класни ръководители	23.09.2024г.
Проследяване на направените отсъствия от учениците и оценките им.	Класни ръководители, педагогически съветник	Постоянен
Индивидуална работа с ученици, застрашени от отпадане.	Класни ръководители, педагогически съветник	Постоянен
Своевременно информиране на родителите за успеха и отсъствията на учениците.	Класни ръководители, педагогически съветник	Постоянен
Провеждане на родителски срещи и индивидуални работни срещи с родителите на ученици, застрашени от отпадане.	Класните ръководители, педагогическия съветник	Постоянен
Сформиране на нови групи по извънкласни дейности в зависимост от желанията.	Класни ръководители	10.10.2024г.
Прилагане на нови подходи в работата с родителите - алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите партньори на училището.	Класни ръководители, педагогически съветник	постоянен
Работа с родители на застрашени от отпадане деца.	Класни ръководители, педагогически съветник	постоянен
Установяване на ефективен диалог училище - външни институции, имащи отношение по проблема.	Класни ръководители, педагогически съветник	постоянен

Включване на родителите в училищни мероприятия.	Класни ръководители, педагогически съветник	постоянен
Развиване на силните страни на личността чрез индивидуална работа с учениците или включването им в групи за извънкласни дейности.	Класни ръководители, педагогически съветник	постоянен
Осигуряване на публични изяви на учениците с изявени дарби.	Класни ръководители, педагогически съветник	постоянен
Противодействие на тормоза и агресията в училище.	Класни ръководители, педагогически съветник	постоянен
Анализ на резултатите и отчет		30.06.2025

7. Мерки за подкрепа на ученици в риск от страна на представители на местната власт и гражданския сектор:

Училищното ръководство и Общественият съвет комуникира ефективно с всички заинтересовани страни: РПУ и ДПС, МКБПМН, ОЗД Самоков. Сигнализират се съответните страни когато възникне проблем за решаване.

ПЛАН ЗА РАБОТАТА НА КОМИСИЯТА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО ОТ УЧИЛИЩЕ НА УЧЕНИЦИ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНА УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

1. Откриване на застрашените от отпадане ученици.
2. Обсъждане на всеки случай с класния ръководител, пед. съветник и училищното ръководство.
3. Образоване на екипи за работа с учениците в риск.
4. Диагностика, интервюта, проучване на всеки казус, изготвяне на оценка на риска и предложение за превантивни действия.
5. Създаване и водене на регистър на застрашените от отпадане ученици.

МЕХАНИЗЪМ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА РИСКА ОТ ОТПАДАНЕ НА УЧЕНИЦИ ОТ УЧИЛИЩЕ

Образованието в България заема важно място в ценностната система на българина, като този приоритет придоби още по-голяма значимост в процеса на модернизиране на икономическите и социални структури в страната. Голям

брой деца напускат преждевременно училище или дори никога не прекращват неговия праг. Явление, което води до тежка форма на социално неравенство.

Въвеждането на общ механизъм за идентифициране на деца в риск от отпадане от училище се налага от разбирането, че реален напредък в намаляване на напускащите училище ученици може да бъде постигнат само в резултат на прилагането на последователна и целенасочена политика, която се следва от цялата училищна общност. Създаването на условия за редовното присъствие в училище и активната работа по време на учебния час са важни за бъдещото на всеки ученик. Те са гаранция за неговия успех, залог за по-добра квалификация и по-големи възможности за реализация. Важна роля в това отношение има училището, което трябва да подхожда комплексно и същевременно индивидуално за всеки конкретен случай на ученик, застрашен от отпадане. Предприемането на адекватни и ефективни мерки от педагогическия екип за намаляване броя на отсъствията, броя на преждевременно напусналите следва да се основават на задълбочен анализ на причините пораждащи тези явления. Причините за допуснатите отсъствия и отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане. Необходимо е своевременно идентифициране на признаците за изоставане в усвояването на учебния материал и в риск от отпадане.

1. Класификация на причините за отпадане от училище:

- **Социално-икономически причини** - един от основните фактори за отпадане от образователната система. Лошото качество на живота на определени социални слоеве поставя сериозни препятствия пред образованието на децата и младежите. Ниските доходи не позволяват на много семейства да покрият разходите на своите деца за образование (за учебници, тетрадки, дрехи, храна) и се посочват от родителите като главна причина за отпадане. От друга страна: детето, което не посещава училище е ценно и като трудов ресурс и често подпомага формирането на семейния

бюджет, участва в домакинската работа или чрез грижа за по-малки сестри и братя;

- **Образователните причини** - свързани са както с училищната среда така и с организацията на учебния процес. Съществени са затрудненията при усвояване на учебния материал: слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище; наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др.;

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“
2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25, тел.: +359 722 66431
www.veleshki.com, e - mail: info-2308917@edu.mon.bg

- **Етнокултурната среда** на детето оказва съществено влияние. В тази група се регистрират някои специфични етнокултурни причини за отпадане на ученици от училище - по-ниска ценност на образованието. Акумулирането на икономически, образователни и етнокултурни рискови фактори, оказва най-силно влияние, когато семейството живее в компактна група сред представители на собствения етнос.

2. Цел на механизма за идентифициране на деца в риск от отпадане:

1. Ранно идентифициране на децата в риск чрез проучване и оценка на потребностите и интересите на учениците.
2. Откриване и предотвратяване на причините, довели до отпадането на децата от училище.

3. Задачи:

1. Индивидуална оценка на причините за отпадането и планиране на подкрепа.
2. Създаване на подкрепяща среда в класа за застрашените ученици.
3. Разработване и прилагане на обучителни извънкласни и извънучилищни програми и подкрепи за мотивиране и задържане на децата, консултиране, професионално ориентиране, активно въвличане и работа със семейството.
4. Изготвяне на регистър за децата в риск от отпадане в училище.

4. Маркери за идентифициране на дете в риск от отпадане:

1. Промяна в поведението на ученика - ранни индикации за отпадане като закъснения, отсъствия, проблеми с дисциплината, взаимоотношенията в клас, понижаване на интереса към учебния процес и други;
2. Трудна комуникация с родителите, слаба заинтересованост от тяхна страна;
3. Подаден сигнал от други институции - отдел „Закрила на детето“; Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни; Комисия за закрила на детето: полиция, община и др.;
4. Отчитане на традиции, нрави, обичаи на конкретен етнос, към който принадлежи ученика.

5. Инструментариум за идентифициране - Приложение 1

Индивидуална карта за оценка на риска от отпадане

1. Данни за детето - трите имена, адрес, рождена дата и др.
2. Семейен статус /семейна история: имена, адрес, образование, професия, месторабота, социален статус на родителите/ ;
3. Взаимоотношение на ученика с членовете на семейството;
4. Здравен статус на ученика /данни по медицински документи и информация на личния лекар; данни на личен лекар; физически и психоемоционален статус; зависимости и вредни навици/;
5. Допълнителна информация за ученика; /от кога е ученик в училището; образование - завършена ПГ, клас, етап или степен на образование; последно

преместване, причини за преместването; пътуващ ученик ли е; проследяване на успеха през различните класове - учебен предмет с най-висок и с най-нисък успех. информация за вътрешни и външни оценявания. срочен и годишен успех: поправителни изпити и резултати от тях; информация за допуснати извинени и неизвинени отсъствия; участие на ученика в извънкласни дейности и проекти и др.

6. Откриване на силните страни /талант, заложи, постижения;

7. Трудности и проблеми /идентифициране на дефицити в емоционално-психично, умствено и физическо състояние; трудности в обучението - проблеми в усвояването на учебен материал по конкретен предмет; езикови трудности (билингви);

8. Социална интеграция /адаптация към класа и училището, умения за общуване: взаимоотношения с връстници и съученици; взаимоотношения в извънучилищна среда: приятелски кръг/

9. Отношение на родителите към участието и резултатите на ученика в учебния процес.

10. Информация от други институции /отдел „Закрила на детето“; Местна комисия за непълнолетни; Комисия за закрила на детето; полиция)

11. Заключителна оценка /анализ на информацията -основни проблеми; идентифицирани потребности; препоръчителни действия/

Въпросник за ученика - Приложение 2

На базата на извършената оценка се изготвя индивидуален план за работа с дете застрашено от отпадане.

6. Дейности-план за действие

За да бъде ефективен механизмът за идентифициране на дете в риск от отпадане от училище е необходимо да се извърши анализ па случая и планиране на дейностите:

1. Дейности на ниво клас:

1.1 Изготвяне на индивидуална оценка за всеки ученик в началото па учебната година. Събиране и анализ на информацията от класен ръководител.

1.2 Създаване на подкрепяща среда в класа за застрашените ученици отговорността е на класния ръководител и на всеки учител.

1.3 Класният ръководител установява причината за отсъствия и формулира предложение за въздействие пред педагогически съвет.

1.4 Осигуряване на педагогическа подкрепа за тези деца от страна на учителите - създаване на условия и организация за преодоляване на изоставането и пропуските чрез прилагане на индивидуален подход, чрез използване на самостоятелна и групова работа предоставящи възможности за индивидуален темп при усвояване на учебния материал за застрашените от отпадане деца, внимателно отношение към тях.

1.5 Включване в извънкласни и извънучилищни дейности в съответствие с интересите и възможностите па тези деца, Чрез тези дейности на личността и се

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „МИТРОПОЛИТ АВКСЕНТИЙ ВЕЛЕШКИ“
2000 Самоков, ул. „Македония“ № 25, тел.: +359 722 66431
www.veleshki.com, e - mail: info-2308917@edu.mon.bg

развиват силните страни на личността и се постига по-добра интеграция към образованието.

1.6 Изготвяне на портфолио на ученик, застрашен от отпадане от училище;

2. Дейности на ниво училище:

2.1 Създаване на регистър за децата в риск от отпадане от училище /включва следната информация за ученика: възраст, клас, неизвинени отсъствия, причини и предприети мерки от различните институции

2.2 Формиране на мултидисциплинарен екип по конкретния случай на дете в риск да отпадне от училище. според идентифицираните потребности.

Със заповед на директора се сформират три комисии:

- за работа с деца в риск да отпаднат от училище поради трудности в ученето,

- за работа с деца в риск да отпаднат от училище поради поведенчески проблеми.

- за работа с деца в риск да отпаднат от училище поради социално-икономически проблеми. - за работа с деца в риск да отпаднат от училище поради допуснати неизвинени отсъствия.

В екипа може да се включат представители на класните ръководители и други учители. психолог, социален работник, на УКБШП, на родителите, на учениците, на обществени възпитатели и др. Екипите оказват съдействие за развиване на творческите способности на децата; информиране на децата за техните права и застъпничество;

2.5 Изработване на индивидуална програма за намаляване на риска.

2.4 Включване на застрашените ученици в извънкласни дейности и проекти.

2.5 Насочване на застрашен от отпадане ученик към училищен психолог.

2.6 Мотивационна работа за задържане на детето в училище.

2.7 Осъществяване на ефективен диалог между училището и семейството на застрашените от отпадане деца.

2.8 Осъществяване на партньорство между училището и всички заинтересовани страни на местно ниво за превенция на отпадането от образователната система.

3. Дейности с родителите:

3.1 Запознаване на родителите с правилника на училището и възможностите, които то дава за обучение и възпитание на децата.

3.2 Информирание и консултиране на семейството за социалната функция на образованието и последиците от отпадането на детето от училище.

3.5 Сключване на договор (споразумение) между училището и родителите, в който се фиксират правата и задълженията на страните.

7. Взаимодействие с други институции:

Училищна комисия за борба с противообществени прояви

Ученически съвет

Педагогически съвет

Отдел „Закрила на детето“

**ИНДИВИДУАЛНА КАРТА
ЗА
ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ**

1. Данни за ученика

Име, презиме, фамилия:.....

Дата на раждане:.....

Клас:.....Класен ръководител:.....

Адрес:.....

2. Семейен статус /семейна история: имена, адрес, образование, професия, месторабота, социален статус на родителите/

Име, презиме, фамилия:

1.....

2.....

3. Здравен статус на ученика /данни по медицински документи и информация на личния лекар: данни на личен лекар: физически и психоемоционален статус; зависимости и вредни навици/

4. Допълнителна информация за ученика: /от кога е ученик в училището: образование - завършена ПГ, клас, етап или степен на образование; последно преместване, причини за преместването; пътуващ ученик ли е: проследяване на успеха през различните класове - учебен предмет с най-висок и с най-нисък успех, информация за вътрешни и външни оценявания, срочен и годишен успех: поправителни изпити и резултати от тях, информация за допуснати извинени и неизвинени отсъствия; участие на ученика в извънкласни дейности и проекти/

5. Откриване на силните страни /талант, заложи, постижения/

6. Трудности и проблеми /идентифициране на дефицити в емоционално-психично, умствено и физическо състояние; трудности в обучението - проблеми в усвояването на учебен материал по конкретен предмет; езикови трудности (билингви);

7. Социална интеграция /адаптация към класа и училището, умения за общуване; взаимоотношения с връстници и съученици; взаимоотношения в извънучилищна среда; приятелски кръг/

8. Отношение на родителите към участието и резултатите на ученика в учебния процес

9. Информация от други институции /отдел „Закрила на детето“; Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни; Комисия за закрила на детето; полиция

10. Заключителна оценка /анализ на информацията - основни проблеми; идентифицирани потребности: препоръчителни действия/

Изготвил: кл. ръководител.....

Училищен психолог.....

Учител по

Учител ГЦОУД.....

Въпросник за ученика(огради всяко вярно за теб)

Трите имена:.....Клас.....

1.Ти живееш заедно с:.....

Твоето семейство се състои от:

- Майка е
- Баща
- Брат
- Сестра
- Баба
- Дядо
- Други
-

2.Твоите родители:

- Работят
- Не работят
- Единият работи

3.Твоите родители работят:

- В страната
- В чужбина
- Единият е в чужбина

4. Парите, с които разполага твоето семейство са:

- Достатъчно
- Не са достатъчно
- Стигат, но трудно
- Не мога да преценя

5. Ако имаш проблем, нужда от подкрепа, към кой от семейството си би се обърнал най-напред?

- Майка
- Баща
- Брат
- Сестра
- Баба
- Дядо
- Други
-

6. В колко стаи живее Вашето семейство (посочи).....

7.Опиши своето жилище (посочи жилищните помещения - баня, тоалетна, кухня, спалня):

8. Имаш ли самостоятелна стая?

- Да
- Не
- Споделена с брат/сестра

9. Споделяш ли с родителите си за преживяното през деня?

- Да
- Не
- Когато ме попитат
- Никога не ме питат.

10. Информираш ли родителите си за оценките, които си получил в деня на изпитването? /Представяш ли бележника си за подпис?/

- Да
- Не
- Когато ме попитат и поискат да видят бележника.
- Никога не се интересуват.

14. Посещават ли родителите ти родителски срещи?

- Да
- Не
- Понякога
- Никога

12. Би ли използвал насилие, за да защитиш живота на близък човек?

- Да
- Не
- Зависи от случая
- Не мога да преценя

13. В кои случаи би напуснал училище?

- Когато имам много двойки.
- Ако се скарам с класната.
- Ако ме тормозят съучениците.
- Ако родителите ми работят в чужбина.
- Защото не ми се ходи на училище.

14. Обичам да се занимавам с:

- Спорт (посочи вида спорт)
- Изкуство (посочи).
- Друго (посочи).....

15. Не обичам да ме ангажират с:

.....